

De Kelten

Omstreeks 500 v.C. kenden ze reeds een beschaving, waaraan de historici de naam La Tène-cultuur geven. La Tène is een Zwitsers dorpje aan het meer van Neuchâtel, waar men het eerst overblijfselen van deze beschaving heeft ontdekt. Nu mogen wij ons deze cultuur niet indenken als op zichzelf staand en los van de andere beschavingen uit Centraal en West-Europa. Zoals dat bij alle volkeren in alle tijden het geval is, namen ook de Kelten uit de La Tène-tijd elementen over van andere beschavingen, nl. van de Hallstatt-cultuur (genoemd naar het dorpje Hallstatt in Oostenrijk), die omstreeks 900 v.C. tot ontwikkeling was gekomen, en van de Germaanse beschaving. Aanvankelijk hebben de Kelten zich nergens definitief gevestigd. Ze beschikten over ijzeren wapens, waarvan ze op hun zwerftochten door Europa veel voordeel ondervonden. Wanneer ze zich ergens

tijdelijk neerlieten, rooiden ze de bossen met ijzeren bijlen en bewerkten de grond met ijzeren ploegen; hun oogsten waren daardoor groter dan die van de andere volkeren, die over minder goede werktuigen beschikten.

Dynamisch als ze waren, gingen ze steeds gewaagder tochten ondernemen en zich van uitgestrekte gebieden meester maken. Omstreeks 400 v.C. trokken ze over de Alpen en vielen Italië binnen. Ze ontmoetten het Romeinse leger op de boorden van de Allia, op 15 km van Rome. Reeds bij het eerste contact met deze geweldige "barbaren" sloegen de Romeinen in paniek op de vlucht en gingen zich op de Capitool-heuvel verschansen. Zonder moeite bereikten de Galliërs — zo werden de Kelten door de Romeinen genoemd — Rome en plunderden de stad. Van het Capitool konden ze zich nochtans niet meester maken. De legende vertelt, dat de Kelten op een nacht toch een aanval waagden en in hun opzet zouden gelukt zijn, indien de heilige

Terwijl in de oudheid de Griekse en de Romeinse beschaving zich in Zuid-Europa ontwikkelden en tot bloei kwamen, leefden meer noordwaarts talrijke volkeren, die een nomadisch of semi-nomadisch bestaan leidden. Eén groep daarvan waren de Kelten. De benaming "Kelten" is eigenlijk meer een verzamelnaam; het gaat hierbij om verscheidene volksgroepen, die voortdurend van woonplaats veranderden en zich met elkaar vermengden.

De Kelten waren waarschijnlijk afkomstig uit het brongebied van de Donau, van Zuid- en Zuidwest Duitsland dus. Vandaar hebben ze zich, van de 6e tot de 3e eeuw v.C., verspreid over een groot gedeelte van Europa.

De Kelten, afkomstig uit het brongebied van de Donau, verspreidden zich van de 6e tot de 3e eeuw v.C. over Europa. Ze ondernamen grote veroveringstochten, maar slaagden er niet in één groot rijk uit te bouwen. Ze wisten een belangrijke beschaving in het leven te roepen en hadden grote invloed in Groot-Brittannië en in Gallië. Tussen 58 en 51 v.C. werden ze door Julius Caesar verslagen.

ganzen, de trouwe bewaaksters van de Capitoolheuvel, door hun geschreeuw de Romeinen niet hadden gewekt.

Doch reeds vóór de inval in Rome waren de Kelten in het Middellandse-Zeegebied gekend. In de 5e eeuw v.C. deelde Herodotus, de Griekse geschiedschrijver, over hen mee, dat ze leefden in het brongebied van de Donau, maar hij kon hun woonplaats niet nauwkeurig situeren.

Niet alleen zuidwaarts, maar ook naar het westen rukten de Kelten op, naar Portugal en Groot-Brittannië. In het oosten drongen ze langs de Donau door naar Hongarije en Thracië en van daaruit ondernamen ze, omstreeks 280 v.C., een strooptocht naar Griekenland. Ze bereikten zelfs Klein-Azië, waar ze een koninkrijk stichtten. Hier noemde men hen Galaten.

Ondanks al de overwinningen die ze behaalden, slaagden ze er niet in een Groot-Keltisch rijk te vestigen. Daarvoor waren ze op politiek gebied niet voldoende onderlegd en georganiseerd. In Gallië en op de Britse Eilanden hebben de Kelten echter een belangrijke invloed gehad. Nog steeds worden daar talen gesproken, die van Keltische oorsprong zijn, zoals het Bretoens en de taal van Wales. Al konden ze geen groot rijk in het leven roepen, toch hebben de Kelten een belangrijke beschaving

ontwikkeld. Dat deze beschaving niet op de eerste plaats tot uiting kwam in hun bouwwerken, is gemakkelijk te begrijpen. Ze waren immers nomaden, die zich nooit ergens voor lange tijd vestigden. De La Tène-cultuur is vooral bekend om haar wapens en juwelen. De smid nam een voorname plaats in de Keltische gemeenschap in; meestal werd hij niet beschouwd als een gewoon vakman, maar als een soort tovenaars. De wapens die hij vervaardigde, waren vaak met abstracte motieven versierd.

Halssnoeren, die men torques noemt, waren de meest voorkomende juwelen. Het zijn ovale banden die men om de hals legde en die vaak op kunstzinnige wijze versierd waren. Het halssnoer dat hier werd afgebeeld, is gemaakt van ijzer en bedekt met zilver. Het weegt zo maar eventjes 6 kg!

De Kelten waren ook één der eerste volkeren buiten de Middellandse-Zee wereld, die muntstukken sloegen. Hierbij lieten ze zich inspireren door munten, die ze in Griekenland hadden geroofd.

Een tweede maal kwamen de Kelten in contact met de Romeinen in de eerste eeuw vóór Christus. Tussen 58 en 51 v.C. onderwierp de Romeinse veldheer Julius Caesar geheel Gallië en maakte er een Romeinse provincie van. In zijn werk over de oorlog in Gallië vinden wij heel wat gegevens over de Keltische levenswijze in de eerste eeuw vóór Christus. Toen speelden de Druiden als priesters en rechters, als leraars en politieke raadgevers een belangrijke rol. Evenals de Grieken en de Romeinen vereerden de Kelten talrijke goden en godinnen. De eikeboom en de maretak werden als heilig beschouwd. Ook de beeldhouwkunst stond in het teken van de godsdienst; het everzwijn werd hierbij dikwijls afgebeeld. Op de illustratie die je hier ziet, werd de everzwijngodheid in mensengestalte voorgesteld.

